

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 – Dep
0032 OSLO

Vår fil: B09-ÅTS006
Vårt arkiv: 402
Saksbeh: Åsta Tale Strand

Oslo, 23. februar 2009

Høring – forslag til ny lov om læring utenfor det formelle utdanningssystemet

Vi viser til brev datert 12. januar der vi inviteres til å avgi høringsuttalelse om forslag til ny lov om læring utenfor det formelle utdanningssystemet.

Da FFO avga høring til NOU 2007:11 *Studieforbund – Læring for livet*, ga vi vår støtte til en ny lov for læring utenfor det formelle utdanningssystemet, noe som vil innebære at dagens voksenopplæringslov oppheves. Dette virker som en grei rydding, selv om det kan være vanskelig å se fellestrekkene mellom de ulike virksomhetene som skal inn i en ny lov.

Det som FFO vil kommentere er valg av navn på en slik lov. En lov om det som er "utenfor" kan fort oppfattes som mindre vesentlig og ha en negativ klang. Vi opplever at den ryddinga som er gjort bl.a. handler om å løfte opp det som handler om læring i regi av frivillig sektor, og frivillighet som et positivt ladet ord, ville derfor vært nærliggende å bruke i denne sammenhengen.

I forslaget som er sendt ut er det kapittel 2, studieforbund, som er interessant for FFO å komme med synspunkter i forhold til.

I kapittel 2 i lovutkastet foreslås det rammer for studieforbundenes virksomhet. I tillegg varsles det endringer i kommende forskrifter vedrørende tilskudd til organisasjoner. Vi vil uttale oss i forhold til begge disse områdene.

Studieforbundene

Det er foreslått et lovverk som er lite konkret i utformingen av regelverket når det gjelder studieforbundene. De sentrale spørsmålene som FFO tok opp i høringen på Tronutvalgets innstilling, tilskuddsmodell og kriterier, gis det lite konkrete svar på.

Tilskuddsmodell

Det foreslås en ny tilskuddsmodell i tråd med Tronutvalgets innstilling, og dette innebærer at dagens § 24-midler øremerket særlige målgrupper ikke videreføres. I den nye tilskuddsmodellen er det foreslått 3 hovedkomponenter:

- a) Grunntilskudd
- b) Opplæringstilskudd
- c) Tilretteleggingstilskudd

Vi oppfatter at det er tilretteleggingstilskuddet som i denne nye modellen vil ivareta særlige målgrupper. Da lovutkastet er lite konkret, og ikke omtaler særlige målgrupper spesielt, kjenner FFO en usikkerhet knyttet til om denne modellen vil vektlegge særlige målgrupper tilstrekkelig. FFO vil derfor understreke sterkt at målgruppen for tilretteleggingstilskuddet må tydeliggjøres i teksten og det må komme klart fram at mennesker med funksjonshemning og kroniske sykdommer betraktes som særlige målgrupper i denne sammenhengen. FFO vil også understreke viktigheten av at tilretteleggingstilskuddet for særlige målgrupper ikke svekkes ved at andre type prioriteringer også blir ivaretatt innenfor denne delen av tilskuddet. Vi er kjent med at dette har vært drøftet i andre voksenopplæringsmiljø og at det har vært et ønske om å bruke tilretteleggingstilskuddet til å prioritere spesielle tema/innsatser. FFO mener det er uheldig å gå inn på en modell der prioriterte tema og prioriterte målgrupper skal "konkurrere" om de samme midlene.

Det vises til forskrift som skal komme i løpet av året. Dette vil være det reelle lovverket for studieforbundene, og FFO vil understreke viktigheten av at disse forskriftene utformes på en slik måte at det ikke levnes tvil om at vilkårene for særlige målgrupper, som mennesker med funksjonshemning og kronisk sykdom, ikke svekkes.

I vår høringsuttalelse til NOU 2007:11 *Studieforbund – Læring for livet*, tok vi til orde for at spisskompetanse er viktig i forhold til hvilke utslag og konsekvenser endringer får for de særskilte målgruppene. Det er viktig å ha den spesielle kompetansen og nærheten i forhold til praktiseringen av dagens § 24-midler når nye forskrifter skal utformes. Vi er kjent med at det har vært en kontakt med Funksjonshemmedes Studieforbund i forkant av dette lovutkastet. Det er bra. For at en ny tilskuddsmodell ikke skal få dramatiske og utilsiktede følger, ber FFO om at departementet i det videre arbeidet med nye forskrifter også sikrer god kommunikasjon med de som har mest kunnskap om dagens regelverk og praktisering.

Kriterier

I høringsnotatet bes det spesielt om synspunkter på aldersgrense. For funksjonshemmedes organisasjoner vil en opplæring for deltakere under 14 år være naturlig ut fra et diagnosefellesskap og en lærings – og mestringssituasjon. Dette vil representere en læring av ikke-formell art som aldri vil inngå i en grunnskoleopplæring. Det kan for eksempel dreie seg om familiekurs, og slik regelverket er i dag blir ikke barn/ungdom talt med selv om de er hovedmålgruppe i kurset. FFO mener en lavere aldersgrense vil gi et bedre bilde av studievirksomheten og av oppslutningen. FFO mener dette enten kan gjøres ved ikke å ha en aldersgrense, evt. sette en lavere aldersgrense.

Vi ønsker også å gjenta våre synspunkter i forhold til et par øvrige kriterier som forskriftene må klargjøre. FFO mener at dagens krav om 12 timer ikke er hensiktsmessig. Her vil det for mange av funksjonshemmedes organisasjoner være en utfordring å holde et helgekurs som fyller kriteriene for 12 læringstimer. I mange av funksjonshemmedes organisasjoner er det pga en diagnose/en funksjonshemming behov for å ha et roligere tempo med flere og lengre pauser enn det andre målgrupper vil ha behov for. Vi har grupper der konsentrasjon er en stor utfordring, og 12 timer på et helgekurs vil ikke være gjennomførbart. Å redusere det generelle timekravet, vil åpne for at flere kan delta fra funksjonshemmedes organisasjoner. FFO er også av den oppfatning at god læring ikke nødvendigvis er knyttet opp til et timeantall. Det kan være flere måter å løse disse utfordringene på. Det ene er som nevnt å redusere timekravet for all studievirksomhet. Det andre vil være å gi dispensasjon til grupper som vil ha et slikt behov. (jf dagens dispensasjonsordning vedrørende deltakertall). Det er også mulig å kombinere disse: eks redusere det generelle timekravet til 9 og i tillegg åpne for dispensasjon i forhold til særlige målgrupper.

FFO vil også understreke at det er viktig at dagens dispensasjonsordning i forhold til kravet om 5 deltakere, opprettholdes. Vi ser at det blant funksjonshemmedes organisasjoner kan være svært sårbart der deltakelsen p.g.a. sykdom/funksjonshemming er mindre stabil.

Tilskudd til organisasjoner

I merknadene til § 6 slås det fast at ordningen med tilskudd til organisasjoner som gir et tilbud til særlige målgrupper ikke videreføres. Denne endringen rammer i hovedsak FFO. FFO har i en årrekke mottatt et årlig tilskudd på mellom 700 000 og 800 000 kroner. Dette er en særordning som har vært helt avgjørende for at FFO har kunnet gi en interessepolitisk og organisatorisk skolering av tillitsvalgte og ansatte i FFO-systemet. Det har videre vært avgjørende for å gi et opplæringstilbud til FFOs medlemsorganisasjoner på felles interessepolitiske innsatsområder.

For FFOs medlemsorganisasjoner skjer opplæring i hovedsak i egne organisasjoner, og 47 av FFOs 70 medlemsorganisasjoner er tilsluttet Funksjonshemmedes Studieforbund. FFO som paraplyorganisasjon er en interessepolitisk organisasjon, og FFOs kursvirksomhet rettet mot FFOs medlemsorganisasjoner har som mål å bidra til å utvikle politikk på funksjonshemmedeområdet. Dette må skje i fellesskap, og ligger utenfor et studieforbunds ansvarsområde.

FFO har også et spesielt opplæringsansvar i forhold til alle små diagnose-organisasjoner som ikke har ressurser til å være tilsluttet et studieforbund. 23 av FFOs medlemsorganisasjoner er ikke tilsluttet Funksjonshemmedes Studieforbund.

FFO mener den endringen som foreslås i forhold til organisasjoner, rammer en viktig målgruppe i forhold til å *"bekjempe utstøting og bidra til inkludering"*, slik et av de overordnede målene i § 4 formuleres. Å svekke rammevilkårene for interesseorganisasjonen som mest har satt i system et arbeid for å oppfylle denne målsettingen, må oppfattes som uklok politikk. FFO er åpen på at det kan finnes andre måter å støtte FFOs opplæringsvirksomhet på enn å opprettholde dagens

forskrift. I så fall må en alternativ ordning på plass før forskriften blir endret, og det må sikres at en ny ordning ikke svekker FFOs opplæringsvirksomhet.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESORGANISASJON

Margaret S. Ramberg/s
Leder

Liv Arum
generalsekretær